

خبرنامه

اتحادنیروهای جبهه ملی ایران

شماره شانزدهم - سی ام تیرماه ۱۳۵۷ هـ

سی ام تیرماه:

روز تجلی همبستگی ملی در راه آزادی و استقلال
 راستی د راین است که د کترمصدق با
 د رایت وزمان شناسی کم نظیر بد نیال ثبرد
 د رصحنه پارلمانی، توانست سنگرخست -
 وزیری راتسخیرسازد و این پیروزی مجموعه
 نهادی حکومت را عم از کارگزاران لشکری و
 دیوانسala ران کشوری د رموضع مخالفت و
 عناد قرار میداد و چون "نظام حاکم" برا ایران
 د رتا روپود و استگی به بیگانگان شکل یافته
 بود، اقد امات استقلال طلبانه و آزاد یخواهان
 د کترمصدق ثبرد و د سیسههای "مجموعه
 حکومتی" را پا پیشوای ملت از جارچ - و ب
 کشمکش های شخصی و موضع گیریهای موسومی
 به برخورد های تند عقیدتی و سیاسی د رسطح
 ملی و جهانی، منتقل میساخت بعبارت دیگر
 بیگانگان بدستیاری عناصر ارتقاءی و
 استبداد پور از هرفرضی جهت نابودی
 د کترمصدق و ایجاد خدشه و تلاشی در
 نهضت ملی ایران سود می جستند.

بقیه د رصفحه ۲

خاطره یک شخصیت ملی

انگیزه اساسی سرنگون کرد ن حکومت
 د کترمصدق وایجاد توطئه های پی د رپسی
 د رهمه حال، بازگرداند ن سلطه خارجیان
 برمتابع زرخیز نفت ایران بود.
 روی کار آورد ن قوام السلطنه نیز در
 همین رابطه قرارداد است و د رست د رزمانی
 که د یوان دادگستری لا هه بمسالم حقانیت
 ایران د رملی کرد ن نفت رسیدگی می نمود،
 توطئه انجام گرفت.

چون د ران هنگام آقای د کترکریم
 سنجابی قاضی اختصاصی ایران د ژد یوان
 دادگستری لا هه بودند، خبرنامه از
 بقیه د رصفحه ۲

درود بروان قابنا - شهیدان راه آزادی و استقلال ایران

امروز برابر یاری شعبان، خجسته میلاد حضرت ولی عصر (عج)
 امام بحق شیعیان جهان است.
 همه ساله ملت مسلمان ایران این روز فخر خنده راه همراه با
 برگزاری جشن و چراغانی درنهایت شادمانی می گذراند ولی
 امسال که مردم میهن ما، درسوگ شهید ان راه آزادی و
 استقلال نشسته اند به پیروی از بیام مرجع عالیقد ر تشیع
 حضرت آیت الله العظمی خمینی و توجه به اعلامیه دیگر
 مراجع عالیقد روابیات عطا ما ز بیریاثی هرگونه آئین شادمانی در
 سرتاسر ایران خودداری شد.

د رشب سی ام تیرماه ۱۳۳۲ پیشوای ملت دسته گلی بمر
 آرامگاه "شهیدان ملی" که همان روز ساختمان آن
 پایان یافته بود گذارد و نطقی راد یوشی ایجاد کرد که
 عین آن د رزیر درج میشود.

پیام مصدق بمناسبت سالروز قیام ملی سی ام تیر

بمناسبت تصادف باروز سی ام تیر بیاد بود شهیدانی که جان خود
 را در راه استقلال و عظمت کشور فدا کردند مراسمی برپا خواهید
 کرد که هم مراتب تکریم و احترام قلبی خود را بروح پاک این
 سربازان مجاهد راه حریت و آزادی تقدیم کنید وهم بدینوسیله
 ایمان و علاقه باطنی خویش را باد امه مبارزه ای که این راد مردان
 فد اکارد بروآن شریعت شهادت نوشیده اند ابراز و اظهار نمایید.
 روز سی ام تیر د رتا ریخ مبارزات معتقد ملت ایران فراموش
 نشد نی است زیرا در راین روز تما افراد ملت از هر طبقه و مقام در
 مقابل تحريكات اجنبی یکدل و یکسان قیام و اقدام کردند و تا
 بمقصود نرسیدند از پایی نشستند.

د راین روز تاریخی عدهای از گرامی ترین فرزندان مابافتخار
 بقیه د رصفحه ۲

چهار سال از هرگز کشاورز صدر گذشت

بیان آن دلایل آن همیشه بی او رگرامی باد

چهار سال پیش روز بیست و پنجم تیرماه ۱۳۵۳ نهضت ملی
 ایران، مبارزی سرسخت د و تمردی توانا، میهن پرستی پرشور
 و آزاد یخواهی مقاوم را از داد و دستگاه استبداد در
 شرایط سخت و خفقان بار آن روز از برگزاری مجلس ترحیم که قرار
 بود در روز سی ام تیرماه انجام شود نیز جلوگیری بعمل آورد.
 سید محمد علی کشاورز صدر د رسال ۱۲۸۸ د شهر مردم خیز
 خمین چشم بزنده گشود و پس از گذران د و ران تحصیلات
 معموله کار اجتماعی خود را با خدمت در قوه قضائیه آغاز نمود و در
 سال ۱۳۲۳ به معاونت نخست وزیر رسید.

د رده رههای پانزدهم و شانزدهم به نمایندگی مردم هبروجرد
 به مجلس شورا راه یافت، در شانزده همین د و ره قانونگزاری مجلس
 بقیه د رصفحه ۲

شمارهٔ شانزدهم

سی ام تیرماه ۱۳۶۰

خبرنامه
ازصفحهٔ ۲۰۰

حادثه "برمیخیزد و درکشاکش مبارزات همگام با ملت به مرزینیکنامی و ابدیت میرسد. چنین بود مصدق که یاد ش گرامی باد و چنان بود سی ام تیرماه که برای ملت ما همیشه آموزنده خواهد ماند.

آنکه ایران زنده شد از نام او
نام او با نام ایران زنده باد

چهارسال از مرگ . . .

کشاورز صد ربه‌مراه چند تن از شخصیت‌های ملی به حمایت از آقای صالح پرداخت درنتیجه مدت ده ماه د رخانهٔ خود زیرکنترل شد بد پلیس زندانی شد. از سال ۱۳۳۵ تا هنگام مرگ مصدق، وکیل پیشوای د رامورمربوط به موقوفات بیمارستان نجمیه بود. واین فرصتی گرانبها بود تاگهگاه از دیدار "رهبر محبوب" خود برخورد ارگرد د.

در سال ۱۳۳۹ که جبههٔ ملی تجدید حیات سیاسی نمود کشاورز صد راز جمله رهبرانی بود که صمیمانه و شب و روز در راه گسترش آن می‌کوشید. در نخستین انتخابات هیات اجرائی جبههٔ ملی به سخنگوئی انتخاب گردید.

طنین صدای پروشورش بهنگام سخنرانی در رخانهٔ ۱۴۳ خیابان فخرآباد (باشگاه جبههٔ ملی) هنوز در گوش جان مصدقی هاست.

ای آزادی، خجسته آزادی . . .

سايه مهریان این پیرو راستین و وفادار مصدق همچون پدری تمامی دانشجویان جبههٔ ملی را در ربر گرفت و بهنگام سختی و گرفتاری تنها یاور، قد مهای همیشه در راه او بود و انگشتان گره گشایش.

شوروهیجان جوانهاد رسیمای مردانه اش پدیدار بود و صدای گرمش با لطیفه‌ها و طنزهای شیرین در هرمحفلی که بود رساترا؛ بگران بگوش میرسید.

صادق و صمیمی و بی‌ریابود و نسبت به پیشوای احساتی عاشقانه داشت به احمد آباد که قدم می‌گذاری صدای حق هق گریه‌های اوگوئی همه جا پیچیده است.

خطی خوش و قلمی گیراد اشت، شعر زیبا می‌سرود و از شاعران به سعدی بیشتر ارادت میورزید و کتاب "د رقلمرو سعدی" او براستی خواندنی است. در زمینه‌های حقوقی، ادبی، اجتماعی و سیاسی تالیفاتی دارد که می‌توان "از رابعه تا پرورین"، مکتب سعدی - آئین داد رسی مد نی - آئین و روی-

بقیه د رصفحهٔ ۷

صفحهٔ چهارم

گزارشی تحلیلی . . .

ازصفحهٔ ۳

اعلامیه را پس از شرح برنامهٔ خود با حمله‌های تهدید -

آمیز زیرپایان داده بود :

"بگذرید با فراغ بال شروع بکارکن، واى بحال کسانی که در اقدامات مصلحانه من اخلال نمایند و در راهی که در پیش دارم مانع بترافتند و یا نظم عمومی را برهم زنند، اینگونه آشوبگران باشد بد ترین عکر العمل از طرف من رو بروخواهند شد و چنانکه درگذشتمنشان داده ام بد ون ملاحظه از احادی و بد ون توجه به مقام و موقعیت مخالفین کیفراعمالشان را در کنارشان می‌گذارم و حتی ممکن است تاجایی روم که با تصویب اکثریت پارلمان دست به تشکیل محاکم انقلابی زده و روزی صد هاتبه کار را از هر طبقه به موجب حکم خشک و بی شفقت قانون قرین تیره روزی سازم. به عموم اخطار می‌کنم که در ورده عصیان سپری شده و روزاتاعت ازا و امر و نواهی حکومت فرارسیده است. کشتیان را سیاستی دگر آمد".

روز بیست و هشتم تیرماه سفیرانگلستان از تغییر دولت ابراز خوشحالی کرد و سفیر آمریکا نیز بدیدار قوام رفت و بدینگونه نیروهای استعماری و سلطه‌گران پشتیبانی خود را از نخست وزیری قوام که برخلاف خواست مردم روى کارآمد بود آشکارکرد.

نیروهای انتظامی نیز در سرتاسر کشور جهت جلوگیری از فعالیتهای احزاب و جمعیت‌های ملی پسیج گردیدند. دفترهای روزنامه‌ها، کلوب‌ها محاصره و اشغال شدند.

قوام السلطنه با آنکه هنوز کابینه خود را معرفی نکرد و بود شورای امنیت کشور را با شرکت رئیس‌ستاد ارتش و فرمانده ژاندارمی و رئیس شهربانی تشکیل و دستورهای تندي برای جلوگیری از تظاهرات مردم صادر کرد. بیشتر شهرهای ایران در عمل داشتند نظامی درآمد و صفت استبدادیان وابسته به استعمار کاملاً مشخص گردید.

صفی که هدف اصلی آن سرکوبی نهضت ملی ایران و از میان بودن دست آوردهای دکتر مصدق "پیشوای ملت" بود.

واکنش تاریخی مردم

نخستین واکنش از سوی نمایندگان هوادارد کتر مصدق در مجلس شورای ملی آشکارشد. بیست و هشت تن از نمایندگان اعلامیه زیر را روز بیست و ششم تیرماه صادر کردند:

"ما امضا کنند گان ذیل نمایندگان مجلس شورای ملی بقیه د رصفحهٔ ۵

در این روز از بامداد زود همه میدانهای بزرگ و خیابانهای اصلی شهر تهران رانبروهای آرتیش و پلیس به اشغال درآورد با اینهمه مغازه‌ها و کارگاه‌ها در سراسر شهرسته شدند، خطوط اتوبوسرانی و تاکسی هادست از کارکشیدند، بیشتر کارخانه‌ها و اداره‌های دولتی به حالت نیمه تعطیل درآمدند. بتدریج کوچه‌ها و خیابانها از زنان و مردان خشمگینی که تصمیم به تعیین سرنوشت خود گرفته بودند پرشد بطوریکه در حدود ساعت هشت بامداد قوا پلیس و سربازها برای حفظ خود در برابر انبوه تندا هر کند گان آرایش جنگی گرفتند و بعد از مدت کوتاهی به آنها دستور تیراند ازی دادند، میدان بهارستان، میدان سپه و خیابانهای اکباتان، شاه آباد، ناصرخسرو بود رژیمی و خیام مرکزهای اصلی جنگ قوا موتوریزه استبداد و مردم بی‌سلاح بود.

فریاد "یا مرگ یا مصدق"، "صدق پیروز است"، "مرگ برقوا م"، "ناپد باد استعمار" تهران آتشین آنروز را به لرزه درآورد.

از خون جوانان با این و میهن دوست د پیشتبانی از مصدق، خیابانها و دیوارها رنگی شدند.

کشتار بیرحمانه تا پاسی از ظهر گذشت اد امه داشت ولی مردم بی‌اختن و مصمم تهران دست از مقاومت نمی‌کشیدند و در چند نقطه شهر با آتش زدن اتومبیلهای دولتی و اند اختن تیرهای چراغ برق، راه رابتانکها و زره پوش هامی بستند و هرجا فرست می‌کردند بر قنوات نظامی کشتار گرحمله می‌بردند و یکی د و مورد هم افسران شرافتمندی که ارا جرای دستور تیراند ازی خودداری کردند بودند مردم استقبال و تشویق قراردادند.

بر شماره شهید ان هر لحظه افزوده می‌شد، بیشتر بیمارستانها پزا زخمیان بودند، مردم با وجود خستگی زیاد و تحمل گرسنگی و هوای سوزان آن روز تهران، خود را برای تظاهرات جدید آماده می‌کردند.

خبری‌اید اری مردم تهران به شهرستانها رسید و در شهرستانها نیز تلا هرات خونینی برپا شد و خبر آن مردم تهران را لگرمی بخشید.

گروهی از مردم شهرستانها، گن پوشیده در راه جهاد ملی عازم تهران می‌شدند که وسیله قوا ریزند از مرد رکار انسانگی از زور و آنها جلوگیری بعمل آمد.

خون و آتش سراسر تهران و بیشتر شهرهای ایران را در خود گرفت، مردم دلیرانه مقاومت می‌کردند و این پاید اری خود جوش، امری بود که استعمار را استبداد و استه به آن کمربه آن اند یشیده بود.

بقیه د رصفهه ۶

د رتاید سوگندی که برای حفظ مبانی مشروطیت در مجله شورای ملی یاد کردند و به علت اینکه معتقد بیم در شرایط فعلی ادامه نهضت ملی جز باز ماداری دکتر مصدق می‌سرنیست متعهد می‌شویم با تمام قوای خود و با کلیه وسائل از دکتر مصدق پشتیبانی نمایم". آیت الله کاشانی هم که نمایندگی مجلس را داشت اعلامیه تندی د رمخالفت با حکومت قوام و پشتیبانی از دکتر مصدق صاد رکرد.

حزب‌ها و جمعیت‌های سیاسی هریک اعلامیه‌ای در دفاع از ماداری دکتر مصدق و دفاع از آزادی و استقلال ایران صاد رنمودند، بازاریکسره تعطیل شد. نمایندگان هوادار مصدق که به سی‌تن رسیده بودند در مجلس تحصن کردند.

اعلامیه دیکتاتور مabanه قوام السلطنه نیز خشم و نفرت عمومی را بالا برد و نمایندگان هوادار مصدق اعلام تعطیل عمومی در سراسر کشور را نمودند و مراجعت روحانی و آیت الله کاشانی هم د راعلامیه‌ای خطاب به افسران و سربازان خواستند که د وصوت و قوع حوادث بروی جوانان خود تیراندازی نکنند.

تعطیل بازار تهران به دیگر شهرهای ایران گسترش یافت و تبریز، مشهد، اهواز، آبادان، کرمانشاه، کرمان، اصفهان، همدان، اراک، قزوین و به کلامی سراسر ایران تعطیل عمومی گردید. زمزمه عصیان و سرکشی بالا گرفت و اینجا و آنجات‌ظاهرات خیابانی با سازماند هی حزب‌ها و جمعیت‌های وابسته به نهضت ملی بوجود می‌آمد.

روزنامه‌های ملی زیرفشا رسانسورة نتشارمی یافت و به پاید اری واستقامت مردم حرکت و هیجان می‌بخشد. د رفرانگرد سازمانی مخالفت با قوام "کمیته تمکز مبارزات ملی" تشکیل شد و در عین وحدت و نظم داده مبارزات مردم و صفت آرائی آنان، کوشش کردند تا از برخورد با نیروهای انتظامی پرهیز کنند و تا آنجاکه امکان داشت از روشن‌های مبارزه منفی سود جویند.

قیام خود جوش ملت

دوشنبه سی‌ام تیرماه غرّارسید، د و گروه د ربرا بر یک دیگر صفت آرائی کردند، گروهی وابسته به استبداد استعمار ساخته با شرکت ارشاد و نیروهای پلیسی زیر نظر جناح راست موازنده ثبت د رسرکوبی نهضت ملی ایران، گروه دیگر هواداران راه آزادی و استقلال، مردم بی‌سلاح و روحانیت متفرقی زیر نظر رهبران جنایت موازنده منفی د رفع از دکتر مصدق بگونه مظہر نهضت ملی ایران.

زخمیان . شماره حقیقی شهید ان قیام سی ام تیر روش نشد ولی برابریک گزارش رسمی د رسارسرکشور کشته - شد گان ۶۳ تن و شمارگم کشتگان ۱۵۱ تن بود هاند و گروه بسیاری زخمی گردیدند که پس از معالجه دچار نقص عضو شدند .

حفظ نظم شهریوریه درامر راهنمایی و رانندگی به عهده وابستگان حزب‌های ملی بود هیچ حادثه شومی د راین روزهاد رتهران بوقوع نپیوست .

تعداد هواداران دکتر مصدق د مجلس شورای - ملی از ظهر سی ام تیر به چهل تن رسید و در سی و یکم تیرماه مجلس با صدت ویک رای به نخست وزیری دکتر مصدق "ابراز تمایل" نمود و برای نخستین بار در تاریخ، مردم با مبارزه‌ای خونین و مستمر پیشوای راستین خود را به کرسی زمامداری نشاندند .

دکتر مصدق طی اعلامیه‌ای مردم را به آرامش و برد باری دعوت کرد .

آیت الله کاشانی و فراکسیون نهضت ملی که از هواداران دکتر مصدق تشکیل شده بود و احزاب و جمعیت‌های ملی هر کدام به تحلیل و تجلیل قیام تاریخی سی ام تیر مبارزه کردند .

د روز شانزدهم مرداد ماه مجلس شورای ملی و مجلس سنای تصویب قانون، روز "سی ام تیر" را روز "قیام ملی" و شهدای آنرا "شهدای ملی" اعلام داشتند . خاطره این روز دخشنان که برگ زینی بر تاریخ مبارزات تابناک ملت ایران افزود هرگز فراموش نمی‌شود . دستگاه استبداد نیز با همه کوشش‌های ضد ملی خود نتوانسته است از شکوه‌مندی این قیام مقدس ملی بکاهد .

قیام سی ام تیرماه ۱۳۲۱ نه تنها رایانه بلکه در سرتاسر خاورمیانه و جهان سوم اثربخشید و به تمام مردم زیرزن جیرو استعمار زده نشان داد که در برابر اراده مردم هیچ نیروی هر چند اهریمنی و ویرانگر تاب مقاومت ندارد و سرانجام ملت پیروز خواهد شد .

در بیست و هشتم تیرماه سال ۱۳۲۲ با استفاده از قانون اختیارات "بپاس قیام مقدس سی ام تیرماه ۱۳۲۱" و "یاد بود شهدای ملی روز سی ام تیرماه" تعطیل رسمی "شناخته شد .

ای بخون خفته شهیدان بشماباد سلام

ای کفن پوش عزیزان بشماباد سلام
کربله پور شیوازی

نزد یک ساعت چهار بعد از ظهر سی ام تیر تاریخ مبارزات ملت ماوراء خورد و خون شهیدان گلگون - گفن پیروزی را رقم زد .

نیروهای پلیس و ارتش ازوی فرماندهان شکست خورد و استبداد بطورناگهانی به مرکزهای خود خوانده شدند .

مردم با فریاد "یام رگ یام مصدق" به میدان بهارستان روی آوردند و مجلس شورای ملی را محاصره کردند، در همین هنگام مهندس کاظم حسینی که به کوشش‌های درخشان ملی و آوازه مصدق دوستی او همگان آگاهی داشتند به میان مردم آمد و پیروزی را مژده داد و گفت: "قوام از نخست وزیری کنار خواهد رفت" فریاد شادی از زمین خون‌آلود بهارستان در فضای غمده و خشمگین تهران طنین افکند . مبارزان پیروز بی‌درنگ بسوی خانه مصدق بحرکت درآمدند، پرچم‌های ایران و درفش‌های حزبهای ملی تهران را در آن عصرتب الود آرایش میداد، مجاہدان و مبارزان میرفتند تا با قلب‌های مالا مال از پیروزی و امید و چشم‌های لبریزا شک شوق، پیشوای خود را به کرسی زمامداری بنشانند .

جمعیت در خیابان کاخ موج میزد . فریاد مصدق، مصدق که برند هترو کاری تراز صد هاغرش تانک دشمنان ملت را بدل می‌نمایند سرتاسر خیابانها، اطراف خانه پیشوای رافرا گرفته بود .

مصطفق در بالکن خانه خود نمایان شد تا با مردم می‌که از نبرد مرگ وزندگی بازگشته بودند سخن گوید ولی د چارچنان تاثری گردید که پس از ادادی چند جمله به گریه افتاد و بیهود شد و چنان صحنه‌ای از شوق و شورو ایمان بوجود آمد که براستی "ماورای حد تقریر" است .

در همین ساعات بازداشت شد گان چند روزه‌ای خیر آزاد شدند و به تظاهرکنندگان پیوستند . تهران یکپارچه به تسخیر مردم درآمد . ساعت ۷ بعد از ظهر رادیو تهران خبر استعفای قوام را پخش کرد و بدین طریق مردم ایران را تسخیر نمودند و تلاش ضد انسانی دشمنان ایران و عوامل داخلی آنها با شکست کامل رو برو گردید .

ارمغان پیروزی

فرد ای پیروزی گروه بسیاری از مردم تهران به خاکسپاری شهیدان خود به "ابن بابویه" رفتند و گروهی به بیمارستانهای برای دیدار و مددوسانی به

شمارهٔ شانزدهم

چهارسال از مرگ . . .

ازصفحهٔ ۴
داد رسی کیفری - طرق فوق العادهٔ داد رسی -
وزیران محبوس و مقتول (زیرسانسور است) عقاب
کمازان رانام برد .

کشاورز صد ریوسته د ازتلایش بود ، یامی نوشته یا
می خواند یا بد نبال گره گشا بی ازکارد وستی می د وید
حتی بهنگامی که پزشک بعلت نارسائی قلب او را از
کار زیاد منع نموده بود بازدست ازتلایش برنداشت و
موج سان زندگی را در حرکت می جست .

چه د رست گفت پیشوای ملت د ریارهٔ او :
"افسوس که مملکت رجال فداکار بظیر جنابعالی
کم دارد " .

یاد آن رهرو راستین راه مصدق ، آن آزاده ، آن
پدر ، آن ستاره که نابهنگام خاموش شد گرامی باد .

ازصفحهٔ ۱
ایشان خواست تا خاطرهٔ خود را از " قیام ملی سی ام تیر " بنویسد که اکنون عین آن د رزید رج می شود

++++++
روز ۲۷ یا ۲۸ تیرماه ۱۳۳۱ که خبر استعفای
دکتر مصدق و برسرکار آمدن حکومت قوام السلطنه در
جزاید و خبرگزاریها ای اروپا و از آنجلمه د رلاهه
منتشرگردید ، یکی از ناگوارترین روزهای زندگی من
بود زیرا با همه وجود احساس میکرد که شمرهٔ تمام
کوششها و پیروزی ما در دیوان دادگشت ری
بین المللی در شرف نابودی است . آتشب راتاصبح
نخوابید و از در برد برخود میپیچید و در عجب بود که
چر اپیشوای بزرگ چنین بیموقوع و بی تحقیق د ریاره
حریان رسید گی دیوان لا هه ازکارکناره گیری کرده
است . در آن تاریخ شورده و م حکم هم در شرف پایان
یافتن و حاکمیت مسلم شده بود ولی چون بروطیق
یکی از مواد اساسنامه دیوان لا هه مقرر شده است که تا
زمان صد و رحکم طرفین دعوی میتوانند دعوی خود را
مسترد دارند تمام وحشت من از این بود که م بادا
قوام السلطنه ندانسته و یاد رنتیجهٔ تیانی و باتظاهر
به اینکه مادر دیوان محکوم میشوم باطرف توافق کند
و دعوی رامسترد بدارد .

فرد اکه به دادگاه رفتم حالی پریشان و سرشکسته
داشتم قاضی یوگوسلاوی آقای زوری چیچ "احوال پرسی
کرد ناراحتی خود را بیان داشتم . دستی آهسته بر
پیشتم زد و بآشاره به ضرب المثل معروف اروپائی گفت :
"آقای سنجابی نترسید د ریلن قاضی " هست . با
وجود این رنج و نگرانی ام تسکین نمی یافت به یکی دو

خبرنامه

صفحهٔ هفتم

نفر از همراهان ایرانی که درلاهه مانده بودند مراجعت
و خواهش کرد م فوراً به تهران مراجعت کنند و دستیان
جبهه ملی را در رجیران بگذارند که مباد اقوام سلطنه
در مجلس دست به مغلطه بزنند . چون این اقدام را
کافی ندانستم ناچار بعد از ظهریه منزل حسین نواب
سفیر ایران رفتم و جریان را به او گفتم د ونفری به محل
سفارت که تعطیل بود رفتم . حسین نواب دفاتر رمز
رابیرون آورد و د ونفری مشغول تهیه تلگراف رمزی از
طرف سفیر ایران به قوام سلطنه شدیم که در این
محاکمه مسلم ایران حاکم میشود مباد اقدامی برخلاف
مصالح ملی بشود . از آن پس باز د ونفری به تلگرافخانه
رفتیم و تلگراف را مخابره کردیم و خیال من دیگر راحت
شد که قوام سلطنه در برابر این سند رسمی جرات
اقدام مخالف خواهد داشت . ولی با داد دیگر که
چشم بر روزنامه های لا هه گشود م خبر پیروزی قیام ملی
. ۳ تیر و برسر کار آمد ن مجدد مصدق را با عنوان های
د رشت دید و خدا را شکر کرد و با سروگردان افراسته
به دیوان رفتم . تمام اعضاء دادگاه از در بان گرفته
تاد اد رسان بین المللی با نظر تحسین و تکریم به من
نگریستند و تبریک گفتند . آن روز هم یکی از روزهای
استثنایی با سعادت عمر من بود .

پیام مصدق . . .
ازصفحهٔ ۱
شهادت نائل شدند و با خون پاک خود نهال آمال ملت را
آبیاری کرد هاند تا بهم آیند گان روزی با روروسا یه گسترشود
وملت ایران از نعمت امن و آسا بیش واستقلال واقعی و آزادی
حقیقی برخورد ارج ردد .
اگر د رآن روز مردم بید اروه شیار نبودند و این حادثه
را با این وعلاقه بی شائبه خود نسبت باد امه نهضت ملی
تلقی نمیکردند وزمام سرتوشت خویش را بدست حوادث
نامعلوم می سپردند نه تنها آینده خود را در چارخترات
عظمی کرده بودند بلکه با فتخارات گذشته خویش نیز
خط محو و بیلان می کشیدند . اما خوشبختانه بعکس
آنچه اجانب تصور میکردند ملت ایران با روشن بینی و
 بصیرت کامل باینده خود می نگریست و خویشتن را برابر
مقابله با هر حادثه ای که اورا از امه مبارزه باز دارد
آماده و مهیا میداشت و از هیچ مشکلی حتی مرگ بیم و

هر امن بدل راه نمیداد حادثه سی ام تیر بوتهٔ امتحانی
شد که ملت ایران را در خود گداخت و زرخالی اورا از
عیار فساد و تباہی جد اکرد و محک تجربه اک بود که افراد
بی اراده و سست عنصر و همچنین خیانت کاران به مصالح
ملی و دست نشاند گان سیاست اجنبی از آن آلوده و
بقيه د رصفحهٔ ۸

از صفحه ۷

پیام مصدقی ۰۰۰

رسوا بیرون آمدند . پس اگر راین حادثه عدهای از عزیزترین فرزندان مادر جمهور شهادت رسیدند برای وصول بهدف مقدسی بود که این قیام ملی در پیش داشت و فنا از ظاهری آنان ضامن باقی استقلال کشور و داد و داشت . ملت شد و چون به طیب خاطر برای جهاد در راه حق و حقیقت و تقوی و فضیلت تن بمرگ دادند در این سود اسرمایی حیات و زندگانی جاوید حاصل کردند و در مقابل این فد اکاری البته تایران باقی است نام این آزاد مردان در سرلوحة و دیباچه تاریخ افتخارات کشوریه عظمت و بزرگی ثبت و ضبط خواهد شد و اثری که با خون پاک خود در تحکیم مبانی ملت و اساس استقلال مملکت بر جای گذاشتند یاد آنان را پیوسته در دلهای ماؤسلهای آینده باقی و برقرار خواهد گذاشت .

هموطنان عزیزم - شهضت مقدس سی ام تیر نشان داد که ملت ایران در مبارزه با اجانب به پایداری و استقامت مصمم است و ثابت کرد که این ملت آنجا که پای شرافت و استقلال مملکت در میان باشد مرگ را بر زندگانی آلوه به نشاند و رسائی ترجیح میدهد و به هیچ قیمت از اراده نهضتی که آنرا به بهای خون فرزندان خود خریده است بازخواهد ایستاد .

لابد بخاطرد ارید که سال گذشته در چنین روزهایی دو لوت از اراده خدمت گزاری مایوس شد زیرا از هر جانب خود را باموانع و مشکلاتی مواجه میدید که دست سیاست اجنبی فراهم کرد و بود رآن ایام نیز مانند این روزهای دست تحریکات و دسائی اجانب از هر جانب در کاربود و دو لوت که میباشد تمام کوشش و نیروی خود را در رآن دقائق حساس در راه پیشرفت آمال ملت صرف کند بیشتر اوقات خود را برای مقابله و مراجعته به این گونه تحریکات مصروف میداشت و در نتیجه از هدف اصلی خود که پیشرفت نهضت ملی بسود بازمیماند و این تنها آرزوی بیگانگان بود که دو لوت را خسته و ناتوان کنند و از میدان مبارزه بد ریند عاقبت ایسن گرفتاریها و کارشکنی هاد و لوت را چنان دستگذاشت که راهی جزکناره گیری در پیش نداشت و فشا را که راهی جزکناره گیری در پیش نداشت و ناجا را شد با رسئولیتی را که ملت بزد وش گذاشتند نیمه راه مبارزه بزمین گذاشت اما بلا فاصله معلوم گشت که ملت ایران با کناره گیری این دو لوت از کار موفق نیست و به رقیمتی که ممکن باشد خواهد گذاشت این جهاد مقدس بینتیجه و ناتمام نماند .

قیام بی نظیر سی ام تیر فد اکاری بی مانندی که عموم افراد ملت در راین روز از خود نشان داده اند

نمود ارواضحی از عزم راسخ ملت ایران بد و دام و بقای نهضت ملی بود که بصورت ابراز عقیده عمومی دایر به بقا و اراده خدمت گزاری این دولت دارد .

این رستاخیز ملی ثابت کرد که مردم ایران با واقع بینی و توجه کامل به صالح خویش راه خود را انتخاب کرده و دیگر بهیچوجه از آن بازنخواهند گشت بیگانگان که در کمین بودند پس از این واقعه دانستند که اینبار برخلاف انتظاریا ملتی بیدار و علاقمند به استقلال خویش سروکار پیدا کردند و دیگر ممکن نیست با حیله و نیرنگ این ملت را از اراده طریقی که بد شواری پیموده است بازدارند و اورابه همان سر - منزل اول برگردانند و مردمی را که برای تامین مقاصد حقه ملی خود با کمال شهامت و شجاعت حتی تن به مرگ داده اند بفریبند . امروز هم اگرچه نفع طلبی عدهای معدود روزنه امیدی در پیش چشم آنان گشوده است و در تاریکی یاس و حرمان راهی در پیش پای مطامع خود می بینند ولی چون هنوز اکثرب قریب به اتفاق ملت در عزم خود راسخ و در تصمیم خویش پاید از است هرگز بمقصود نخواهند رسید و از این غبارک ورت کمترین گردی برد امان ملت ایران نخواهد نشست .

هموطنان عزیزم - قیام سی ام تیر جانشانی و استقامت بید ریغ ملت و قطع امید اجانب از اینکه بتوانند در ملی اتحاد و اتفاق مارختهای ایجاد کنند در پیشرفت ملت ایران به سوی مقصد و هدف نهائی خود بیش از آنچه بتوان گفت پرازش بود و مفید و موثر افتاد اکنون بر مافرض و واجب است این سرمایه معنوی را که در بهای خون پاک عزیزان خود بدست آورد هایم و بزرگترین ضامن پیروزی ملت در این مبارزه و جهاد مقدس خواهد بود مفت و رایگان از دست نهیم ، اتحاد و اتفاق خود را با کمال در وراثد یشی و خالی از هرگونه شایبه غرض ورزی و کینه توزی حفظ کنیم و نگذاریم حرف مکار این حر به قاطع را از دست مابگیرد و با ایجاد نفاق و پراکنده گی مارا چنان بخود سرگرم و مشغول کند که آمال ملی خویش را بلکی فراموش کنیم و از پیشرفت به سوی مقصد نهائی بازمانیم . ملت ایران اگر خواسته باشد در ریدیف سایر ملل بزرگ جهان مقام و موقعیتی را که شایسته او و گذشته پرا فتخ را وست بار دیگر احراز کند باید از محرومیت و مشکلات نگریزد و از فد اکاری و جانبازی نترسد ما باید زندگانی را به هر صورت و کیفیت که بمعارضه میشود دوست بد اریم و بد ان قافع و خرسند باشیم اگر زندگانی توأم با آزادی و استقلال نباشد به قدر پیشیزی ارزش خواهد داشت برای رسیدن بقیه در صفحه ۹

استبداد یا نیچه نوشته‌اند: "ملت آگاه ایران درباره با حکومت طاغوتی به مرحله‌ای رسیده است که باید از هر فرصتی استفاده نموده و مینماید" و سپس اعلام کرد «اند» حوزه علمیه قم بهمین منظوره بالهای از پیام پیشوا لازم میداند که ملت مسلمان و مبارز ایران مجالسی را که در سراسر مملکت به مناسبت نیمه شعبان برگزار می‌گردند در مسیر نهضت اسلامی و ضد طاغوتی قرارداده تابد یوسیله مراتب انزجار و تنفر خود را از دستگاه ضد اسلامی و ضد انسانی حاکم بر ایران ابراز دارد و با توضیح جنایات دستگاه حاکم بوسیله خطیار و گویندگان شجاع مسئول و آگاه و دنبال کردند راه خود بسوی هدف پیوند ناگستثنی خویش را با این نهضت مقدس به اثبات رساند و بخوبی نشان دهد که تاریخی نهضت مقدس به پیروزی —

نامه به رئیس جمعیت بررسی مسائل ایران

آقای فخر الدین موسوی در تاریخ ۳۰/۲/۵۷ د رئیس سرگشادهای خطاب به رئیس جمعیت بررسی مسائل ایران علتهای شکست حزب رستاخیز را بررسی نموده و در تعریف حزب در کشو رهای آزاد چنین نوشته‌اند "مردم هر حزبی را بهدف و آرمان خود نزد یکترمی یابند به آن حزب بیشتر را می‌دهند و در او عضویت بیشتر می‌گذینند". حزب اکثریت حکومت را بدست می‌گیرد و دولت تشکیل می‌دهد و حتی روسای مملکت را تعیین می‌کند. این حکومت اکثریت براقلیت یا حکومت مردم بر مردم است".

و در پیش‌دیگری از نامهٔ نوشته‌اند "نجات این مملکت در آزادی بیان و قلم و احزاب و جمعیت‌هاست آوردند توب و تانک و مسلسل به خیابانها و شوارع و بستن داشتگاهها و مراکز علمی یک یا دو ماه و یک‌سال و دو سال بیشتر و ام نخواهد یافت، عاقبت چه خواهد شد؟".

یادبود کشاورز صدر

روز بیست و پنجم تیرماه برابر با سالروز درگذشت شخصیت مبارز ملی، سید محمدعلی کشاورز صدر، یار دیرپای مصدق آئین یاد بودی به دعوت دکتر شاپور بختیار بربا گردید.

در این مراسم که یاران کشاورز صدر و هواداران جبههٔ ملی شرکت داشتند بعد از خواندن و تفسیر چند آیه از قرآن کریم توسط حجت‌الاسلام شیخ مصطفی رهنما، آقایان مهندس‌کاظم حسینی و دکتر شاپور بختیار پیرامون شخصیت پرجسته دوست بقیه در صفحهٔ ۱۰

با این هدف عالی تاریخ زندگی ملل بزرگ عالم شاهد مبارزات و مجاهدات و گذشتها و فداکاریهای است. سرنوشت ملت ایران نیز در طول تاریخ خود همواره با یینگونه محرومیت‌ها و مصائب توأم و همراه بوده است و در همه‌این موارد ملت ماموانع و مشکلات را با شکیبائی و بردباری تحمل و تلقی کرده و سرانجام از آن پیروز و سریلنگ بیرون آمده است.

جای تأسف نیست که جمعی از برادران و فرزندان گرامی ماد رواقعهٔ سی ام تیرجات خود را در راه حفظ سعادت و عظمت ملت ایران فداکردند و با این فداکاری سرمایهٔ افتخار جاورد برای خود و خاندان خویش آند و خته‌اند.

جای تأسف موقعی خواهد بود که خدای — ناخواسته ملت نتواند از این فداکاریهای بی‌دریغ فرزندان خود نتیجه‌ای که لازم است بدست آورد و از این خوتها مقدسی که ریخته شده بهره‌ای که شایسته است نتواند تحصیل کند، آنهم یقین دارم که با حسن تشخیص و موقع شناسی ملت ایران هرگز پیش نیاید و آرزوی ماد رحفوظ استقلال و تجدید دوران مجد و عظمت دیرین این کشور بستانی هرچه زود تر تحقیق پیدا کند.

خبرها و تازه‌های

اعلامیه "جامعه روحانیت" تهران

در مورد برگزاری مجامع پانزدهم سعیان

صد و بیست و هشت تن از روحانیان حق طلب و مبارز تهران طی اعلامیه‌ای حوادث خونین و مصائب ناگوار را بررسی نموده و باتکه بر اعلامیه مرجع عالی‌قدر جهان تشیع حضرت آیت‌الله العظمی خمینی چنین نوشته‌اند "باتوجه به اینکه دستگاه دستگاه جبار و خونخوار حاکم ایران که دستش تام‌رفق بخون آزادگان مسلمان آلوه است سعی دارد رزیپوشش چراغانی مذہبی اوضاع را عادی جلوه دهد و خونهای ریخته شده مجاهدان اسلام را لوث نماید"؛ بنابراین روحانیت تهران به پیروی از مراجع عظام تقليد اعلام میدارد که مراسم بـ شکوه میلاد مسعود حضرت ولی‌عصر اراوا حناده اه امسال بد ون هیچگونه چراغانی و مبادله تبریک برگزار می‌شود.

اعلامیه علماء استادان حوزه علمیه قم

سی و هشت تن از علماء استادان حوزه علمیه قم در اعلامیه‌ای اوضاع اجتماعی ایران را مورد بررسی قرار داده و با ابراز تنفرو انجاز جنایت‌های پی در پی

زندان های قصر و سنتدج را در ریافت نمود یم شما در زیر وحشیانه ترین سلطه سیاه استبداد پرده تزوییر د مکراسی و آزادی رژیم را بر ملامیسازید.

هزاران دانشجوی میهن پرست عضو وهواد ار- کنف راسیون جهانی (سی. آی. اس) خود را با شما مبارزان همراه و همسنگ دانسته و با پشتیبانی از راه به حقان بانگ رسای زندانیان سیاسی میهن پرست را بگوش جهانیان میرساند.

آئین چهلم شهدای کوی دانشگاه

روز سه شنبه بیست تیرماه برابر با "چهلم کشتار وحشیانه رژیم در کوی دانشگاه تهران" گروه زیادی از دانشجویان دانشگاه علم و صنعت اجتماع با شکوهی برپا کردند و یاد بخون خفتگان را گرامی داشتند.

در این اجتماع متمنی که در آن با بررسی اوضاع و شرایط اجتماعی کشوریه کشتارهای پی در پی مردم ایران زمین اعتراض گردیده بود خوانده شد.

دانشجویان در پایان این متن توشه‌اند "ما روز ۱۱ خرداد را روز شهدای کوی دانشگاه تهران و روز ۱۸ اردیبهشت را روز شهدای دانشگاه تبریز اعلام می‌کنیم و هرسال د ریزگرد اشت آن می‌کوشیم."

دعوت به اجتماع در شب میلاد مهدی موعود
شصت تن از مبارزان ملی طی بیان نامه ای که بمناسبت پانزدهم شعبان روز میلاد مهدی موعود نشرداده‌اند پس از اشاره به مبارزه، مستمر "تشیع در طول تاریخ حیات انقلابی و خونین خود با تکیه بر دو اصل (امامت) و (عدالت) علاوه بر اصول دیگر اسلامی و ضمن نقل بخشی از پیام مرجع آگاه و عالیقد رأیت الله العظیمی خمینی اعلام داشته‌اند" پانزدهم شعبان امسال که روز میلاد امام بحق قائم بالقسط مهدی موعود امام زمان عج با خون شهید دان حق و آزادی آراسته شده است و بار دیگر این تداوم واستمرار تاریخی تجلی پیدا کرده و مجالی جشن ملت نیز تبدیل به خاطره و یاد شهید این عزیز گشته است. بدینجهت در عصر روز بینج شنبه ۱۴ شعبان (۲۹ تیرماه ۱۳۵۷) شب میلاد حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه از ساعت ۵/۰ بعد از ظهر منعقد می‌باشد.

یاد بود . . .
از دست رفته خود، کشاورز صد رسخن گفته و دریابان آقای سیف الله گلکار وکیل دادگستری بعنوان یکی از شاگردان آن شا دروان با ذکر خاطره‌های چند سخنانی ایراد نمود.

نامه اعتراض آمیز پیشوای روحانی مردم سنتدج
روز هفدهم تیرماه یکروز پس ازیورش وحشیانه پلیس به خانواده زندانیان سیاسی که برای دادخواهی به دادگستری سنتدج رفتند بودند، بیست و پنجم تن از آنها بدستور دادستان شهردار مسافر خانه‌های محل اقامت خود بازداشت گردیدند و بدینسان چهره واقعی "دستگاه استبداد" و این عصر گشیف نمایان ترشد.

در روز هجدهم تیرماه آقای احمد مفتی زاده یکی از پیشوایان روحانی مردم سنتدج طی نامه "سرگشادهای خطاب به" دادستان کردستان" پس از شرح اعتراض غذای زندانیان سیاسی و علت بست نشستن خانوادهای آنها در دادگستری ضمن اعتراض به زشتکاریهای ماموران، نوشته‌اند" در جلوی چشمان دادستان (و شاید هم با رضایت او)، "ضابطان دادگستری" بجان دادخواهان می‌افتند و با تک کاری و زندان، جواب دادخواهی آنان را میدهند" و در پایان نتیجه گرفته‌اند "آیا مردم حق دارند در اسلامی بودن" این مملکت و در درستی و اصالت آن همه پردم عائی و تظاهریه خلقد وستی، "مقداری" تردید کنند؟ و دادگستری رانیز دستگاهی پست و نه خلق شمارند؟".

پیام کنفدراسیون جهانی محصلین و دانشجویان ایرانی به پشتیبانی از زندانیان سیاسی ایران
بد نبال انتشار خبر اعتراض غذای زنان زندانی سیاسی قد رو نیز دوازده تن زندانیان سیاسی زندان سنتدج، کوشش‌های وسیعی به پشتیبانی از این زندانیان در داخل و خارج کشور آغاز گردید. از جمله کنفدراسیون جهانی محصلین و دانشجویان ایرانی (سی. آی. اس) تلگراف زیر را بوسیله داریوش فروهر برای اتحاد نیروهای جبهه ملی ایران فرستاده است.
"با غرور و درس آموزی از مبارزه افتخار آمیز و مقاومت دشمن شکنستان خبراعتراض غذای رزمندگان در

پیروز باد ملت